

Fővárosi Törvényszék

Pf. 16.

1363 Budapest

Tárgy: Magyar Helsinki Bizottság Felperes (székhely: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.; képviseli: dr. Kádár András Kristóf társelnök) keresete **Fidesz – Magyar Polgári Szövetség Alperes** (értesítési cím: 1062 Budapest, Lendvay utca 28.) ellen **egyes személyhez fűződő jogok megsértésével kapcsolatos jogkövetkezmények alkalmazása iránt**

Tisztelt Törvényszék!

Alulírott dr. Kádár András Kristóf, mint a **Magyar Helsinki Bizottság közhasznú egyesület** (székhely: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.) **Felperes** önálló képviselőjére feljogosított, a mellékelt kivonattal (F/1) igazolt társelnöke az alábbi

K E R E S E T E T

terjesztem elő a **Fidesz – Magyar Polgári Szövetség** (értesítési cím: 1062 Budapest, Lendvay utca 28.) **Alperes** ellen, és kérem a T. Törvényszéket, hogy

- állapítsa meg, hogy az Alperes azzal, hogy 2015. május 22-én kiadott közleményében az alábbi kijelentéseket tette, megsértette a Felperes jóhírnévhez való jogát, illetve becsületét:
 - „A nemzetközi spekuláns pénztőke politikai megrendeléseit teljesítő álcivil Helsinki Bizottság pofátlan módon a fekete-fehér adatokat is próbálja meghamisítani.”
 - „Hazugságaikkal szemben a tény az, hogy 2014-ben a menedékkérők négyötöde, mintegy 35 ezer ember nem háborús övezetből érkezett Magyarországra, tehát megélhetési bevándorló volt.”
- kötelezze az Alperest, hogy a www.fidesz.hu honlapon, a Magyar Nemzet és a Napi Gazdaság napilapokban fizetett hirdetésként, valamint az Országos Sajtószolgálat útján közzé tett nyílt levélben kérjen bocsánatot amiatt, hogy valótlanul azt állította, hogy a Felperes működése során a nemzetközi spekuláns pénztőke politikai megrendeléseit teljesíti és adatokat hamisít; és a nyílt levélben jelentse ki, hogy ezen állítások mindenféle ténybeli alapot nélkülöznek: a Felperes autonóm módon dönt tevékenységéről és saját felületein valamint nyilatkozataiban valós adatokat közölt a menedékkérők számával és összetételével kapcsolatban;
- tiltsa el Alperest a további jogsértéstől;
- kötelezze az Alperest egymillió forint sérelemdíj megfizetésére;
- kötelezze Alperest az eljárás során felmerülő perköltség viselésére.

Kereseti kérelmünket az alábbi tényállásra és jogi értékelésre alapozzuk.

A. A tényállás

Alperes az Országos Sajtószolgálat (OS) útján 2015. május 22-én az alábbi közleményt tette közzé (az OS honlapján található szöveg kinyomtatott változata F/2 alatt csatolva):

„Budapest, 2015. május 22., péntek (OS) - Fejezze be a Helsinki Bizottság a hazudozást a bevándorlókról!

A nemzetközi spekuláns pénztőke politikai megrendeléseit teljesítő álcivil Helsinki Bizottság pofátlan módon a fekete-fehér adatokat is próbálja meghamisítani. Hazugságaikkal szemben a tény az, hogy 2014-ben a menedékkérők négyötöde, mintegy 35 ezer ember nem háborús övezetből érkezett Magyarországra, tehát megélhetési bevándorló volt. Idén májusig a menedékkérők 17,3 százaléka érkezett háborús övezetből, vagyis az illegális határátlépők nagy többsége nem politikai menekült.

Felszólítjuk a Helsinki Bizottságot, hogy fejezze be a hazudozást és legalább egy ilyen fontos és súlyos kérdésben ne a zsebeik Soros György pénzével való kitömésével legyenek elfoglalva!

Fidesz Sajtóiroda

Kiadó: Fidesz”

B. Jogi értékelés

1. A kereset jogalapja

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § -a szerint

- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.
- (2) Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 2:43. § d) pontja szerint nevesített személyiségi jog a jóhírnév megsértése.

A Ptk. 2:45. § szerint

- (1) A becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás.
- (2) A jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy hírsztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

A Ptk. 2:51 § (1) bekezdése szerint felróhatóságtól független szankciók

„(1) Akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján – az elévülési időn belül – az eset körülményeihez képest követelheti

- a) a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot.

A Ptk. 2:52. § szerint felróhatóságtól függő szankció

- (1) Akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.
- (2) A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal,

hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

(3) A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg.

A Ptk. 3:1. § (3) bekezdése értelmében a jogi személy személyhez fűződő jogaira a személyiségi jogokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve, ha a védelem jellegénél fogva csupán az embert illelheti meg.

2. A Felperest ért személyiségi jogi sérelmek

2.1. A sérelmet szenvedett személyhez fűződő jogok

Felperes álláspontja szerint az Alperes által a tényállásban idézett szöveg a Felperest sértő valótlan tényállításokat tartalmaz, amelyek sértik Felperes jóhírnévhez való jogát. Amennyiben a T. Törvényszék a kifogásolt közléseket véleményként értékeli, úgy azok Felperes becsületét sértik.

2.2. A Felperes jóhírnevét magalapozó körülmények és az Alperes jogellenes magatartása

Ahhoz, hogy a kereset tárgyává tett sajtóközlemény valóságtartalmát, illetve az abban foglalt negatív értékítéletet tartalmazó kijelentések ténybeli alapjával kapcsolatban állást lehessen foglalni, előljáróban szükséges a Felperesként eljáró jogvédő szervezet működését, valamint az Alperessel szemben folyamatban lévő másik személyiségi jogi per körülményeit röviden ismertetni.

2.2.1. A Felperes jogvédelmi tevékenysége a rendszerváltás óta

A Magyar Helsinki Bizottság 1989 áprilisában alakult meg. Alapítói olyan emberek voltak, akik 1982 óta kapcsolatban álltak a nemzetközi Helsinki mozgalommal, amelynek tevékenysége nyomán az emberi jogok ügye a nemzetközi tárgyalások megkerülhetetlen témájává vált. 1989-ben a Magyar Helsinki Bizottság az Ellenzéki Kerekasztal egyetértésével nemzetközi szakértői csoportot hívott meg a magyarországi választások megfigyelésére. A megfigyelők szerint az 1990-es országgyűlési választások lebonyolítása megfelelt a demokratikus normáknak, eredményei hitelesek voltak. Ezt követően az emberi jogi mozgalom számos korábbi résztvevője úgy vélte, az emberi jogok védelmében már nem lesz szükség civil szervezetekre, hiszen a jogállam intézményei megfelelően védik az alapvető jogokat. A következő évek tapasztalatai azonban megmutatták, hogy ez nincs így, ami a Magyar Helsinki Bizottság aktivizálódásához vezetett.

A Magyar Helsinki Bizottság tevékenysége akkor éledt újjá, amikor 1994-ben az MSZP-SZDSZ koalíciója vette át a kormányzást, noha a szervezet vezetője, Kőszeg Ferenc ekkor az SZDSZ frakció tagja volt. Ez azonban nem akadályozta meg a bizottságot abban, hogy 1995-ben a Magyar Emberi Jogvédő Központtal és a Cordélia Alapítvánnyal együtt a kistarcsai Idegenrendészeti Közösségi Szálláson felmérést végezzen, és annak eredményeit könyv terjedelmű jelentésben hozza nyilvánosságra, aminek nyomán a kormány elismerte, hogy a külföldiek kistarcsai fogvatartása ellenkezik a hazai jogszabályokkal, és a szállást megszüntette. **A bizottság számos alkalommal keményen bírálta a rendőrséget és a menekültügyi hatóságokat Kuncze Gábor minisztersége idején is.**

A szervezet fellépését mindig a konkrét ügyek határozták meg, és nem az, hogy éppen melyik politikai erő van hatalmon. 2001-ben a Fidesz-kormány idején a bizottság fellépett prostituáltak huzamos szabálysértési elzárása ellen, 2006-ban a Gyurcsány-kormány idején a kormányellenes

tüntetőket ért rendőri jogsértésekkel szemben, 2009-ben pedig a Bajnai-kormány idején az ellen, hogy a rendőrség nem élt a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel, a Magyar Gárda fenyegető, romaellenes demonstrációinak megfékezése érdekében.

Felperes több mint egy tucat ügyben nyert pert az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) előtti eljárásban a magyar államban szemben. Az EJEB által a jogfejlesztés szempontjából jelentősnek ítélt magyar vonatkozású ügyek közül nyolcban (Kmetty v Hungary, benyújtás éve: 2000; Barta v Hungary 2004, Engel v Hungary, 2006; Csüllög v Hungary, 2008; K.M.C. v Hungary, 2011; Daróczy v Hungary, 2005; Karsai v Hungary, 2007; Lokpo and Touré v Hungary, 2010. február) a Bizottság ügyvédei látták el a képviseletet.¹ **Jelen per szempontjából lényeges körülmény, hogy a felsorolt nyolc jelentős ügy közül hét a 2010-es országgyűlési választások előtt indult**, csupán a „K.M.C. v. Hungary” ügy indult a mostani kormányciklusban, a jelenlegi Országgyűlés által elfogadott szabály (kormánytisztviselők indokolás nélküli felmentése) miatt, és hat ügy megindítására baloldali kormányzat regnálása alatt került sor.

A jelen per tárgyául szolgáló azon állítás megítéléséhez, hogy Felperes a „nemzetközi spekulatív pénztőke politikai megrendeléseit teljesítő álcivil szervezet”, szintén lényeges, hogy a szervezet a 2002. és 2010. közötti két kormányciklusban számos nemzetközi szervezet számára készített az aktuális emberi jogi aggályokat ismertető jelentést, és ezekben az években is jelentős támogatást kapott különböző, Soros Györgyhez köthető donorszervezetektől. Az alábbi lista ezt példázza az aktuális évre kapott „Soros-támogatást” abszolút értékben és költségvetés-arányosan is feltüntetve.

- a) 2005-ben, amikor a Soros Györgyhez köthető szervezetek 33 millió forinttal (összköltségvetés 20%-ával) támogatták a bizottságot, az Európa Tanács Kínzás megelőzésére létrehozott bizottságának (CPT) írt a Felperes kritikus jelentést² (F/3 alatt csatolva).
- b) 2006-ban („Soros-támogatás”: 42,8 millió forint, az összköltségvetés 24%-a) az ENSZ Kínzás elleni bizottságát tájékoztatta Felperes³ a kínzás elleni egyezmény magyarországi érvényesülésének hiányosságairól, egyebek mellett a 2006. őszi rendőri túlkapásokról (F/4 és F/5 alatt csatolva).
- c) 2008-ban („Soros-támogatás”: 39,5 millió forint, 28%) az Európa Tanács Rasszizmus és intolerancia ellenes bizottságához nyújtott be a Felperes árnyékjelentést⁴ a magyarországi helyzetről (F/6 alatt csatolva).
- d) 2009-ben („Soros-támogatás”: 40,4 millió forint, 24%) ismét a CPT-t tájékoztatta⁵ a Felperes a kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmóddal kapcsolatos magyarországi fejleményekről, többek között a 2006 őszevel összefüggésben indult eljárásokat érintő kifogásairól (F/7 alatt csatolva).
- e) Végül 2010 márciusában („Soros-támogatás”: 63 millió forint, 33%) az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának⁶ nyújtott be Felperes elemzést a Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányának végrehajtásáról (szintén kitérve a 2006. őszi jogsértések fejleményeire) (F/8 alatt csatolva).

¹ http://www.echr.coe.int/Documents/CP_Hungary_eng.pdf

² http://helsinki.hu/wp-content/uploads/HHC_Briefing_paper_for_CPT_periodic_visit_to_Hungary_2005_anonim1.pdf

³ <http://helsinki.hu/az-ensz-kinzas-elleni-bizottsaga-cat-2>

⁴ <http://helsinki.hu/rasszizmus-es-intolerancia-ellenes-europai-bizottsag-ecr>

⁵ http://helsinki.hu/wp-content/uploads/HHC_briefing_paper_CPT_periodic_visit_2009_web2.pdf

⁶ http://helsinki.hu/wp-content/uploads/HHC-submission-to-HRC-re-Hungary-List-of-Issues_1.pdf

2.2.2. A Felperes és Alperes között folyamatban lévő személyiségi jogi per

Alperes szóvivője 2013. augusztus 17-én megtartott sajtótájékoztatóján a jelen per tárgyául szolgáló közleményben foglaltakhoz nagy mértékben hasonló kijelentéseket tett – többek között – Felperes vonatkozásában:

- „[E]gy tényfeltáró cikk kapcsán kiderült, hogy ez az amerikai spekuláns kör mintegy félmilliárd forint hálapénzt fizetett ki olyan álcivil szervezetek számára, akik hajlandók arra, hogy rendszeresen lejáratták Magyarországot, lejáratták a Fideszt és lejáratták a magyar kormányt, mindezt legfőképpen külföldön, külföldi fórumok előtt teszik meg.”
- „Ezekért a dollármilliókért kitartott szervezetek, ezek a szervezetek annyit szesznek, mindössze annyi dolguk, annyi feladatuk van cserébe az amerikai pénzekért, hogy minden fronton támadják tehát a magyar kormányt, támadják a Fideszt, és támadják Magyarországot miniszterelnökét.”
- „[A] külföldi megrendelést teljesítik, és Magyarországot a külföld előtt lejáratták.”

Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 70.P.24.726/2013/7. sz. ítéletében megállapította Felperes jóhírnevének megsértését, a döntés még nem jogerős. A per során Alperes semmilyen érdemi védekezést nem terjesztett elő, állításainak ténybeli alapját nem is próbálta igazolni.

2.2.3. Az Alperes jogsértő nyilatkozatának értékelése

A közleménynek a kereset tárgyává tett kijelentései a következők

- a) A Felperes politikai megrendeléseket teljesít;
- b) amelyek a nemzetközi spekuláns pénztőkétől érkeznek Felpereshez;
- c) a Felperes e megrendelések teljesítése keretében, illetve érdekében adatokat hamisít;
- d) a hamisítás konkrétan a 2014-ben Magyarországra érkezett menedékkérők származási ország szerinti arányának hamis feltüntetését jelenti.

2.2.3.1. A tényállítások hamis volta

Noha a perben Alperesre hárul annak bizonyítása, hogy létezik ilyen „megrendelés”, illetve, hogy Felperes 2014-re vonatkozóan szándékosan hamis adatokat közölt a menedékkérők származási országaival kapcsolatban, e tényállítások nyilvánvalóan hamis voltának alátámasztása érdekében Felperes az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

ad a) Nem kívánván megismételni a 2.2.1. pont alatt foglaltakat, Felperes csupán arra hivatkozik, hogy bizonyított tény az, hogy **Magyar Helsinki Bizottság két évtizede működik, és mindvégig a mindenkori kormányok kritikusa volt**, azok pártállásától függetlenül, mert ez egy autonóm, emberi jogokat védő civil szervezet feladata. **Húszéves tevékenységének nagy részében, így a 2002-2010-es kormányciklusok alatt is támogatták olyan szervezetek, amelyek Soros Györgyhez köthetők. Ezek a szervezetek sem akkor, sem jelenleg nem támasztottak, illetve támasztanak politikai elvárásokat a támogatások feltételéül, ilyeneket Felperes nem is fogadna el.**

E körben Felperes jelzi, hogy az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának a 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottsága jelentésében⁷ megfontolásra javasolta – mások mellett – a Magyar Helsinki Bizottság állami kitüntetését is „az emberi jogok érvényesülése területén szerzett érdemeire” tekintettel (a jelentés releváns részei F/9 alatt

⁷ <http://www.parlament.hu/biz/emb/albiz/jelentes.pdf>

csatolva). Az albizottság kilenc tagjából hetet a jelenlegi kormánypártok adtak, a bizottság által vizsgált időszakban pedig a jelenlegi kormánypártok politikai ellenfelei voltak hatalmon. Amint a 2.2.1. pont alatt közölt adatok is igazolják, Felperes ebben az időszakban is folyamatosan kapott támogatást Soros Györgyhez köthető szervezetektől, azonban tevékenységét ugyanúgy az aktuális kormányzat emberi jogi szempontú kritikája jellemezte, mint a jelenlegi ciklusban. Ezt az Alperesi állítást cáfoló tény a többségében az Alperes pártja által létrehozott parlamenti albizottság konklúziója is alátámasztja.

Felperes előadja, hogy oly módon biztosítja tevékenységének finanszírozását, hogy pályázatokat nyújt be a működési körébe eső kiírásokra. E pályázatok egy részét a kiíró támogatásra érdemesnek találja, más részét elutasítja, **a pályázatokat azonban senki nem „rendeli meg” a Magyar Helsinki Bizottságtól, azok szükségességéről maga a Felperes szervezet dönt, és azok anyagi forrásait is a Felperes szervezet igyekszik megteremteni a felhívásokra való jelentkezéssel.**

Fentiek alapján megállapítható, hogy Alperes tényállítása minden vonatkozásában hamis. **Felperes tevékenységének érdemi tartalmát autonóm módon határozza meg, arra nézve sem a nemzetközi spekulatív pénztőke aktorai, sem mások nem adtak politikai megrendelést, instrukciót – sem a támogatásuk folyósításának feltételeként, sem egyéb összefüggésben, sem most, sem a működés 26 éve alatt soha.**

ad b) A „nemzetközi spekuláns pénztőke” fordulattal kapcsolatban rögzíteni kell, hogy a Felperes számára pályázati úton forrásokat biztosító főbb szervezetek (ENSZ Menekültügyi Főbiztossága, Európai Bizottság, Open Society Foundation, Oak Foundation) egyike sem végez spekulatív pénzügyi tőkebefektetést, tehát a tényállítás ezen része is nyilvánvalóan valótlan.

ad c)-d) Felperes a 2014-es év vonatkozásában (és egyébként más évvel kapcsolatban sem) hamisított semmilyen adatot és nem hozott nyilvánosságra hamis adatokat. A felperes nevében megszólalók írásaikban, nyilatkozataik során tárgyilagosan számoltak be a menedékkérők összetételéről, nem megfélemlítve azokról az időszakokról sem, amikor a menedékkérők nagyobb része olyan területről érkezett (nevezetesen Koszovóból), amelynek adottságai miatt menekültekénti elismerés iránti igényük az esetek túlnyomó hányadában nem lett volna megalapozott:

- „Kétségtelen, hogy az utóbbi hónapokban a koszovóiak száma növekedett meg jelentősen, de rajtuk kívül azért jönnek a klasszikus értelemben vett menekültek, például afgánok és sírek is” (Gyulai Gábor, a Magyar Helsinki Bizottság Menekültügyi Programjának vezetője a Népszavának 2015. február 8-án, <http://nepszava.hu/cikk/1047762-tul-hirtelen-lett-sok-a-menekult>);
- „A parlamenti vita apropója – kimondva, kimondatlanul – inkább az, mihez kezdjen a magyar állam a szerb–magyar határt engedély nélkül átlépő, Nyugat-Európába igyekvő koszovóiakkal. Ezt valóban érdemes megbeszélni. Nem vitatjuk, hogy a Koszovóból érkező migránsok túlnyomó többsége nem felel meg a menekültek helyzetéről szóló 1951. évi Genfi Egyezmény feltételeinek, így védelemre nem jogosult. Ám az, hogy a határt kénytelenek jogszerűtlenül átlépni, illetve amint feltartóztatják őket a magyar hatóságok, menedékkérelmet terjesztenek elő, leginkább azzal magyarázható, hogy hazájuk élehetetlen, a függetlenség kivívásával nem tudott gazdasági szempontból marasztaló alternatívává válni” (Hat civil szervezet levele az országgyűlési képviselőkhez a parlament migrációs vitanapja előtt (2015. február 19.) – az anyagot a Magyar Helsinki Bizottság állította össze, http://helsinki.hu/wp-content/uploads/bevanderlasi_vitanap_level_kepviseleknek-20150219.pdf);
- „Kormánypárti politikusok a vitanapon is sokat emlegették, hogy míg 2012-ben 2157 menedékkérelmet adtak be Magyarországon, addig 2013-ban 18 895-öt, 2014-ben pedig 42 777-et. Ez két év alatt valóban majd’ hússzoros emelkedés. És hozzátehetjük a legfrissebb

baljóslatú adatot is: idén február 22-ig 27 413 menedékkérelmet adtak be, 83 százalékában koszovóiak. Kevesebbet emlegetik viszont, hogy a kérelmeknek valójában mekkora arányát kellett az illetékes állami szervnek, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalnak (BÁH) elbírálni: 2013-ban a negyedét, tavaly pedig mindössze a 12 százalékát. [...] (Figyelemreméltó, hogy az év első 53 napjában 4702 fő nem Koszovóból érkezett, többségük afganisztáni és szíriai. Ez a szám néhány éve még kiugróan magasnak számított volna a teljes évre és az összes oltalmat kérőre vonatkoztatva is.) Koszovó problémája európai ügy, így, közhely, de európai megoldás szükséges hozzá. [...] Becslések szerint csak az utóbbi hónapokban Koszovó lakosságának egytizede hagyta hátra hazáját. Van abban igazság, hogy a koszovóiak többsége nem tekinthető üldözöttnek, de kerülni kell az általánosítást még az ő esetükben is, hiszen például francia Államtanács már ősszel levette a biztonságos országok listájáról Koszovót. Tisztességes vizsgálat nélkül tehát nem mondható ki a koszovóiakról, hogy egyikük sem jogosult nemzetközi védelemre” (Zádori Zsolt: Magyarországnak nincs szüksége. Élet és Irodalom, 2015. február 27. – a szerző a Magyar Helsinki Bizottság sajtós munkatársa, http://helsinkifigyelo.blog.hu/2015/03/08/magyarorszag_nincs_szuksege);

- „Orbán Viktor és csapata ezek szerint azt sem tudja, hogy koszovóiak már nem érkeznek olyan nagy számban, mint érkeztek az előző év végén vagy idei év elején – hiszen a legutóbbi beszédében is a koszovói „megélhetési bevándorlókat” említette. Valójában február óta a hivatalos statisztikák szerint Magyarországra elsősorban tényleges háborús menekültek érkeznek. Az ideérkezők több mint kétharmada most már afgán, szír, illetve iraki állampolgár. Tehát része annak a sokmillió tömegnek – egy nagyon-nagyon kicsi része egyébként –, akik az ottani borzalmas állapotok miatt nagyszámban hagyják el a lakóhelyüket” Gyulai Gábor, a Magyar Helsinki Bizottság Menekültügyi Programjának vezetője az ATV Start c. műsorának 2015. április 28-iki adásában, <http://www.atv.hu/video/video-20150428-nemzeti-konzultacio-a-menekultugyrol>, 01:27-től)
- „Az a szakember szerint is tény, hogy a menekültek száma az elmúlt néhány évben jelentősen megnőtt. 2013-ban 19 ezer, tavaly 43 ezer ember érkezett, idén pedig már most elértük a 43 ezer főt. [...] Új fejlemény, hogy háromnegyedük Afganisztánból, Szíriából és Irakból – a három talán legdurvább háborús övezetből – érkezik, de a többiek is olyan országokból jönnek, ahol elkeserítőek a körülmények és az emberi jogok helyzete. [...] Azt Gyulai Gábor is megerősítette, hogy Koszovó helyzete jelentős mértékben felelős a menedékkérelmek növekedéséért. Ők tényleg a nyomor, a korrupció és a kilátástalanság miatt kerekednek fel, de ez csak február végéig volt így, azóta radikálisan visszaesett a számuk, ami amúgy is évek óta nagyon hullámszó. Ez részben a németeknek köszönhető, akik felvilágosító kampánnyal hozták a koszovóiak tudomására, hogy ne jöjjenek, mert azonnal visszaküldik őket, részben pedig a koszovói hatóságok szigorúbb fellépésének” (Gyulai Gábor, a Magyar Helsinki Bizottság Menekültügyi Programjának vezetője az Origónak nyilatkozott 2015. május 20-án, <http://www.origo.hu/itthon/20150520-orban-viktor-bevandorlas-europai-unio-menekult-illegalis-bevandorlo.html>).
- „A Helsinki Bizottság sohasem állította, hogy – mint a kormányzóvivő szerint tőlünk származó téves adat mondaná – 2014-ben hazánkba érkező menedékkérők négyötöde háborús övezetből jött volna. Miért is találnánk ki ilyet? Az Eurostat adatsorából is tudható, hogy tavaly a Magyarországtól menedékkérelmet kérők fele koszovói volt. Viszont 21%-uk Afganisztánból, 16%-uk Szíriából, 2%-uk Palesztinából és 1%-uk Irakból jött. Noha valamilyen megfeythetetlen okból, a Miniszterelnökség nem tekinti háborús országnak Afganisztánt, szerintünk a menedékkérőknek legkevesebb 40%-a, ők 17.020-an vitán felül háborús övezetből érkeztek. [...] A koszovóiak többségének nagy valószínűség szerint nem kell menedékkérelmet adni. Ahhoz viszont továbbra is ragaszkodunk, hogy a menedékkérők ügyét tisztességesen, egyéniesítve vizsgálják ki az állami szervek. Kiállunk amellett is, hogy a kérelmezőknek – érkezzenek akár úti okmányok nélkül vagy a zöldhatáron át – a vizsgálat ideje alatt nem börtön, hanem emberi körülmények járnak” (A Magyar Helsinki Bizottság reakciója a

kormányzóvivő állításaira 2015. május 21-én, http://helsinkifigyelo.blog.hu/2015/05/21/giro-szasz_felretajekoztat).

Jelen pernek nem képezi tárgyát az, hogy a sérelmezett sajtóközlemény egyébként téves adatokat és jogilag megalapozatlan álláspontot közöl: a megélhetési bevándorló fordulatot a jog nem ismeri, a menekültkénti elismerésnek nem feltétele a háborús övezetből való érkezés, így a közlemény által valósnak tételezett állítások nyilvánvalóan nem lehetnek valóságok, ezért azokhoz egyébként sem lenne mérhető egyetlen felperesi kijelentés sem.

2.2.3.2. A hamis tényállítások jóhírnevet csorbító volta

A BH2010. 294. eseti döntés kimondja, hogy a jóhírnév megsértésének megállapítását az alapozza meg, ha a más személyre vonatkozóan közölt valótlan tényállítás objektíve alkalmas az érintett személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására. A jogsértés megállapításának tehát nem feltétele annak bizonyítása, hogy ez a hátrányos megítélés ténylegesen be is következett.

A felperes, mint jogvédő szervezet megfelelő működéséhez elengedhetetlen a hitelesség. Közhatalmi jogosítványok híján két évtizedes erőfeszítéseinek során megszerzett hitelessége segítségével képes a társadalmi nyilvánosságban hatékonyan megjelenni, a jogtudatot formálni, és ezáltal teljesíteni feladatát, azaz csökkenteni az egyén kiszolgáltatottságát a mindenkori hatalommal szemben, és előmozdítani a közhatalmi szervek jogállami működését.

Egy jogvédő szervezet társadalmi megítélése szempontjából éppen ezért semmi nem lehet károsabb, mint hitelességének kikezdése, elfogulatlanságának, pártatlanságának megkérdőjelezése.

Amennyiben ugyanis egy jogvédő szervezet a tevékenységét politikai megfontolásoknak, bármifajta „megrendelő” igényeinek rendeli alá, megszűnik jogvédőnek lenni, hiszen a jogvédelemnek pártsemlegesnek kell lennie, nem függhet attól, hogy a jogvédelmi fellépés mely politikai erőnek káros, illetve előnyös.

Éppen ezért alperes azon hamis tényállítása, miszerint felperes a „nemzetközi spekuláns pénztőke politikai megrendeléseit” akarja hamis adatok közzétételével teljesíteni, nyilvánvalóan objektíve alkalmas felperes hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására, és ezen keresztül társadalmi funkciója ellátásának jelentős megnehezítésére.

2.2.3.3. A kijelentések véleményként való értékelése

Felperes előrebocsátja: álláspontja szerint annak kijelentése, hogy felperes külföldi pénzügyi körök politikai megrendelésre végzi tevékenységét és hamis adatokat közölt a 2014-es menedékkérők származási országaira nézve, egyértelműen tényállítás. A BDT2011. 2403. szám alatt közzétett eseti döntés értelmében a jóhírnév sérelme szempontjából a tényállítás a múltban vagy a jelenben történt konkrét cselekményre vagy eseményre vonatkozó közlés, amelyet a véleménynyilvánítástól az is elhatárol, hogy míg a tények fennállása elvileg bizonyítható, addig az értékítéletek valóságtartalma nem bizonyítható. Amennyiben igaz volna, elvileg bizonyítható lenne, hogy Felperes olyan megrendelést kapott a „nemzetközi spekuláns pénztőke” képviselőitől, hogy hamis adatokat közöljön, mint ahogy az is, hogy a felperes által közölt 2014-es adatok hamisak.

Arra a nem várt esetre azonban, ha a T. Törvényszék **az alperesi az állításokat, vagy azok egy részét véleménynyilvánításnak értékelné, felperes az alábbiakban rögzíti, hogy az alperesi kijelentések ebben az esetben is indokolatlanul sértők és lealacsonyítók, azaz a személyhez fűződő jog – a becsület – megsértése ilyen értékelés mellett is megállapítandó.**

Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg a sajtó helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban rögzített vizsgálati szempontokat. A PK 12. sz. állásfoglalás alapján a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. Annak a megállapításánál, hogy megvalósult-e a személyiségi jogi jogsértés, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket, tényállításokat a társadalmi érintkezésben általánosan elfogadott jelenésük szerint kell figyelembe venni, és valóságos tartalmuknak megfelelően kell értékelni.

A sajtóközlemények körében a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti tárgyú vita szabad kibontakoztatása a társadalmi fejlődés nélkülözhetetlen feltétele, közéleti aktivitásra ösztönöz, társadalomformáló és személyiségalkító hatású. Az ilyen vitával kapcsolatos véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat általában nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya, mert a sajtó-helyreigazítás a tényállításokra korlátozódik. A társadalmi, politikai, tudományos, művészeti vita eldöntése nem a sajtó-helyreigazítási eljárásra tartozik.

A sajtóközleményben foglalt álláspont, bírálat, értékelés azonban nem felel meg társadalmi rendeltetésének, ha a közlemény más személyiséget sértő valótlan tényállítást nem tartalmaz, ezért nem ad alapot helyreigazításra, de kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő kifejezés használata okoz sérelmet (pl. politikai, művészeti, tudományos vitában felesleges, sértegetésre irányuló, a társadalomban kialakult kulturált érintkezési mód követelményei szerint sem megengedett közlési mód használata). Az ilyen sérelem orvoslása nem a sajtó-helyreigazítás, hanem a törvényben biztosított egyéb jogok érvényesítése útján történhet meg.

Ebben a kontextusban fontos rögzíteni: felperes tisztában van vele, hogy amikor vitás közéleti kérdésekben nyilvánul meg, szükségszerűen kiteszi magát a bírálatnak, amely adott esetben éles, bántó is lehet. Jelen ügyben azonban a kifejezésmód még ennek figyelembe vétele mellett is indokolatlanul lealacsonyítónak minősül, mivel jelen ügyben a „klasszikus” tūrési helyzet fordítottja áll fent. A közszereplők tágabb tūrési kötelezettsége jellemzően olyan helyzetekben merül fel, amikor újságírók, magánszemélyek bírálnak közhatalmi funkciót betöltő személyeket, esetleg politikusok (tehát szimmetrikus helyzetben álló közszereplők) kritizálják egymást. Jelen ügyben azonban a közhatalom gyakorlásában kiemelkedően fontos szerepet játszó entitás (a legnagyobb parlamenti párt, a nagyobbik kormánypárt) használt durván sértő kijelentéseket egy a köztérben mozgó, de közhatalmi jogosítványokkal nem rendelkező civilszervezettel szemben.

Emellett Felperes hangsúlyozza, hogy a kormányzatra, és így szükségképpen a kormánypártokra is irányuló bírálata megmaradt a jogi-szakmai keretek között. A Felperes álláspontjára azonban Alperes nem szakmai, tudományos cáfolattal, kritikával válaszolt, hanem olyan sértő, lealacsonyító hangnemben megfogalmazott, hamis állításokkal, amilyen hangnemet Felperes bírálataiban nem használt.

Felperes szerint ezért még ha alperes tényállításait véleménynek tekinti is a T. Törvényszék, és még ha figyelembe veszi is, hogy felperest a bírálat közéleti tevékenységével összefüggésben érte, nem juthat más következtetésre, mint hogy alperes megnyilvánulása durván sértő, indokolatlanul bántó, azaz személyiségi jogot sértő volt.

3. A személyiségvédelmi szankciók alkalmazása

A Ptk. kommentárja szerint⁸ „a[z objektív] jogkövetkezmények azzal szemben alkalmazhatók, aki a jogsértést okozta, vagy annak bekövetkeztében közrehatott”. Jelen esetben nem merül fel kétség azzal kapcsolatban, hogy a jogsértést Alperes okozta.

A bocsánatkérés három országos napilapban való közzétételét az indokolja, hogy a per tárgyává tett kijelentések az OS útján közzétett közleményben szerepeltek, így azokról az országos sajtó a nyilvánosságot tájékoztatta.

A további jogsértéstől való eltiltást az indokolja, hogy Alperest a 2013. augusztusi kijelentéseivel kapcsolatos bírósági elmarasztalás sem tartotta vissza attól, hogy hamis tényállításait részben megismételje, részben újakkal egészítse ki.

A sérelemdíj mint szubjektív szankció kapcsán Felperes megjegyzi, hogy a jogsértés Alperesnek egyértelműen felróható. Felperes a honlapján közzéteszi támogatóinak listáját és a támogatási összegeket, így könnyen megismerhető, hogy melyik programját miből finanszírozza, illetve a honlapjáról, kiadványaiból és képviselőinek nyilvános szereplései során tett nyilatkozataiból megismerhető a szervezet álláspontja. Az csak súlyosbítja a felróhatóságot, hogy hasonló kijelentések miatt Alperes felelősségét már megállapította meg bírósági ítélet.

A közhatalmat gyakorló személyekre vonatkozó valótlan tényállításokkal összefüggésben a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat erősítette meg azt az alkotmányossági követelményt, hogy „a becsület csorbítására alkalmas tények állítása vagy híresztelése ugyanakkor nem élvez a véleményszabadság oltalmát akkor, ha a tényeket állító vagy híresztelő tudta, hogy közlése valótlan, avagy a valótlanságról azért nem tudott, mert a foglalkozása szerint elvárt figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta.” A Kúria Pfv.IV.21.757/2014/3. sz. felülvizsgálati végzése hangsúlyozza: „nem »csökkentett«, hanem éppen nagyobb a felelőssége annak, aki akár alkalmazottként, akár képviselőként a közvélemény tájékoztatásában hivatásszerűen vesz részt.”

Jelen esetben a közszereplő de közhatalmat nem gyakorló Felperes tényállításai könnyen ellenőrizhetők, és Alperes nem tudja bizonyítani azt, hogy Felperes a 2014-es menekültügyi statisztikákat meghamisította volna, és Alperesnek tudnia kellett azt is, hogy az általa (illetőleg szóvivője által) használt hasonló nyilatkozatot korábban már elsőfokú bírósági ítélet is jogsértőnek minősítette.

⁸ CompLex Jogtár, 2006. szeptember 30-i kiadás

A fentiek alapján kérjük a T. Törvényszéket, hogy a kereseti kérelemben foglaltak szerint határozzon és Alperest perköltségben is marasztalja.

A T. Törvényszék illetékességét a Pp. 30. § (1) bekezdése, hatáskörét a Pp. 23. § (1) bekezdés ga) pontja alapozza meg.

A Felperest az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi illetékeljegyzési jog illeti meg.

Budapest, 2015. június 15.

Tisztelettel:

Magyar Helsinki Bizottság
Felperes

képviseli: dr. Kádár András Kristóf, társelnök
telefon/fax: 06-1-321-4323
e-mail: andras.kadar@helsinki.hu

Melléletek:

- F/1: kivonat Felperes nyilvántartási adatairól
- F/2: Alperes sajtóközleményéről készült pillanatfelvétel
- F/3: Felperes jelentése az Európa Tanács Kínzás megelőzésére létrehozott bizottságának (2005. március)
- F/4: Felperes jelentése az ENSZ Kínzás elleni bizottságának (2006. március)
- F/5: Felperes jelentés-kiegészítése az ENSZ Kínzás elleni bizottsága számára (2006. november)
- F/6: Felperes jelentése az Európa Tanács Rasszizmus és intolerancia ellenes bizottságának (2008. március)
- F/7: Felperes jelentése az Európa Tanács Kínzás megelőzésére létrehozott bizottságának (2009. február)
- F/8: Felperes jelentése az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának (2010. március)
- F/9: az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának a 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottsága által írt jelentés releváns részei